

Sygn. akt III AUa 1054/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko (spr.)
Sędziowie:	SSA Beata Górską SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2016 r. w Szczecinie

sprawy Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 21 października 2015 r. sygn. akt VI U 436/15

oddala apelację.

SSA Beata Górską SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Gabriela Horodnicka

- Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 1054/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z 6.05.2015 r. odmówił ubezpieczonemu Z. K. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach argumentując, że wnioskodawca udowodnił 12 lat, 3 miesiące i 15 dni pracy w warunkach szczególnych, zamiast wymaganych 15 lat.

Odwołanie od decyzji wniósł ubezpieczony, który domagał się jej zmiany podnosząc, że organ rentowy nie uwzględnił stażu pracy w warunkach szczególnych od 11.07.1973 r. do 31.07.1983 r., kiedy to świadczył pracę w Zakładzie Produkcji (...) w W..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 21 października 2015 r. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu z 6.05.2015 r. i przyznał ubezpieczonemu Z. K. prawo do emerytury od 1 maja 2015 r.

Sąd I instancji ustalił, że Z. K., ur. (...), na datę 1.01.1999 r. udowodnił 25 lat, 5 miesięcy i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 12 lat, 3 miesiące i 15 dni stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego. W okresie od 11.07.1973 r. do 31.07.1983 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Zakładzie Produkcji (...) w W.. Ubezpieczony w okresie od 21.01.1980 r. do 26.05.1980 r. odbył kurs podstawowy spawania elektrycznego, po czym wykonywał pracę spawacza, która polegała na spawaniu elementów dachowych, okien, świetlików, bram z płyty obornickiej, drzwi, ościeżnic oraz innych elementów z profili metalowych; spawał acetylenowo i elektrycznie. We wskazanym okresie, od uzyskania uprawnień spawalniczych, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu.

Sąd okręgowy uznał zasadność odwołania. Podstawą prawną rozstrzygnięcia były przepisy art. 184. ust.1 i 2, art. 32 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) oraz przepisy § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8 poz. 43 ze zm.). Sąd I instancji uznał, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki warunkujących przyznanie świadczenia emerytalnego. Sąd okręgowy wskazał, że z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych ubezpieczonego wprost wynikało, że został zatrudniony w dniu 11.07.1973 r. na stanowisku ślusarza, po czym jego stanowisko uległo zmianie i pracował jako spawacz. Jednak żaden z dokumentów nie wskazywał daty, w której została dokonana zmiana stanowiska ubezpieczonego. Jednocześnie sąd na podstawie książeczki spawacza ustalił, że ubezpieczony 26.05.1980 r. nabył uprawnienia spawacza. W ocenie sądu pierwszej instancji świadkowie, jak też ubezpieczony wiarygodnie zeznali, że pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując prace spawacza. Sąd I instancji ostatecznie uznał, że ubezpieczony od 26.05.1980 r. do 31.07.1983 r., kiedy pozostawał zatrudniony na podstawie umowy o pracę Zakładzie Produkcji (...) w W., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako spawacz, która to praca jest zamieszczona w wykazie A dział XIV prace różne poz. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest pracą w warunkach szczególnych warunkach.

Apelację od wyroku wniósł organ rentowy, który domagał się zmiany rozstrzygnięcia w całości i oddalenia odwołania ubezpieczonego, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Apelujący zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału przez przyjęcie, że ubezpieczony posiada wymagany okres ubezpieczenia oraz staż pracy w warunkach szczególnych wynoszący ponad 15 lat. Zakład zarzucił także naruszenie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przez przyjęcie, że ubezpieczony ma prawo do emerytury wobec udokumentowania wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu apelacji wskazał, że dowód tylko z zeznań świadków nie może przesądzać o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach. Przedłożona przez ubezpieczonego książeczka spawacza nie potwierdza faktu świadczenia pracy jako spawacz, nie wyklucza wykonywania równoległe innych prac, nie uznawanych za prace w szczególnych warunkach. W ocenie organu rentowego zeznania świadków nie były pomocne, dotyczyły wydarzeń sprzed 30 lat i dotyczyły grupy 70 – 100 osób, więc trudno przyjąć, że kojarzyły ubezpieczonego i szczegóły jego pracy.

Sąd apelacyjny rozważył sprawę i uznał, że apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie sądu apelacyjnego, rozstrzygnięcie sądu I instancji jest oczywiście prawidłowe. Sąd okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego, dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji prawidłowo ustalił stan faktyczny

sprawy. Prawidłowo także zastosował prawo materialne. Sąd apelacyjny w całości podzielił ustalenia i rozważania sądu okręgowego, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania. Wobec niewątpliwego wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, nie widział też konieczności uzupełniania postępowania dowodowego.

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej pracownikiem zatrudnionym w szczególnych warunkach, jest pracownik zatrudniony przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne bądź otoczenia, lecz uregulowania omawianego artykułu nie precyzują szczegółowych przesłanek nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku. Natomiast art. 32 ust. 4 ustawy odsyła w tej materii do dotychczasowych przepisów, którymi są przepisy rangi ustawy lub wydane na mocy delegacji ustawowej (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 13 lutego 2002 r., III ZP 30/01, OSNP 2002 Nr 10, poz. 243). Aktem prawnym normującym tę problematykę jest rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przepisy § 2 ust. 1, § 3 i § 4 ust. 1 rozporządzenia kreują zaś dla pracownika, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, przesłanki, które pozwalają na nabycie prawa do przedmiotowego świadczenia.

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzanej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. W świetle art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej pracami w szczególnych warunkach nie są bowiem wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami, lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w tymże rozporządzeniu. Załącznik do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. wymienia pracę spawacza, natomiast zatrudnienie w charakterze ślusarza, czy też ślusarza – spawacza nie może zostać uznane za pracę w warunkach szczególnych.

W ocenie sądu apelacyjnego, sąd okręgowy prawidłowo zaliczył ubezpieczonemu do pracy w warunkach szczególnych okres od 26.05.1980 r. do 31.07.1983 r., co wraz ze stażem pracy uwzględnionym przez organ rentowy tj. 12 lat, 3 miesiące i 15 dni było wystarczające do przyznania ubezpieczonemu prawa do tzw. wcześniejszej emerytury. Przy tym oczywistym jest, że dowodzenie pracy w warunkach szczególnych wyłącznie na podstawie zeznań świadków jest niemiarodajne, właśnie z uwagi na ułomność ludzkiej pamięci i faktyczną niemożność weryfikacji zdarzeń sięgających zwykle kilkadziesiąt lat wstecz. Zatem by dowody osobowe mogły zostać zaakceptowane jako wiarygodne wymagają potwierdzenia w dokumentacji pracowniczej gromadzonej chronologicznie na przestrzeni lat pracy. Z akt osobowych ubezpieczonego wynika, że prace w pierwszym okresie zatrudnienia związane były z zatrudnieniem na stanowisku ślusarza. Ubezpieczony przyznał, że początkowo pracował głównie w tym charakterze, a prace spawacza były marginalne. W świadectwie pracy ubezpieczonego z 31.07.1983 r. wystawionym przez (...) wskazano, że w okresie zatrudnienia ubezpieczony zajmował stanowiska ślusarza i spawacza. Natomiast ostatnim stanowiskiem zajmowanym przez ubezpieczonego było stanowisko spawacza; jednocześnie nie wskazano, od kiedy. W książeczce spawacza, złożonej przez ubezpieczonego znajduje się zapis dotyczący przebiegu pracy Z. K.. Wynika z niego, że w po ukończeniu kursu do 31.07.1983 r. pracował jako spawacz elektryczny. W przekonaniu sądu apelacyjnego nie ma podstaw do kwestionowania dokumentacji z akt osobowych ubezpieczonego. Dokumenty są oryginalne, sporządzane na bieżąco w toku całego okresu zatrudnienia. Prawidłowy zatem jest wniosek, że ubezpieczony świadczył pracę spawacza jakkolwiek nie w całym spornym okresie. Słuszna też była konkluzja sądu okręgowego, że na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz zeznań ubezpieczonego i świadków należało uznać, że od ukończenia kursu spawacza ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności spawacza. Organ rentowy w postępowaniu apelacyjnym nie zdołał wykazać wadliwości rozumowania sądu okręgowego, zaś zaprezentowana w apelacji argumentacja sprowadzała się do powtórzenia dotychczasowego stanowiska prawnego. Tymczasem sąd okręgowy, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prawidłowo ocenił, że ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. Jako zasadniczy dowód w zakresie

istotnego ustalenia przyjął świadectwo pracy, który to dokument dodatkowo potwierdziły inne dowody, jak zeznania świadków, przesłuchanie strony. Natomiast organ rentowy składając apelację przedstawił jedynie odmienną ocenę dowodów, co jednak nie zostało przekonująco umotywowane.

Mając na względzie przedstawioną ocenę prawną, sąd apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego.

SSA Beata Górńska SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Gabriela Horodnicka- Stelmaszczuk